

University of Groningen

Een nieuwe ratio voor de randweg Heeg?

Sijtsma, Dr. F.J.

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2007

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Sijtsma, D. F. J. (2007). *Een nieuwe ratio voor de randweg Heeg?* s.n.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Een nieuwe ratio voor de randweg Heeg?

Dr. F.J. Sijsma

Groningen, 2007

WD 2007-2

Wetenschapswinkel Economie & Bedrijfskunde RUG

Coördinatoren: dr. Frans J. Sijsma, drs. Tamara Slief, drs Martijje Lubbers

Secretariaat: Henk Janssen

Opdrachtgever: Stichting Van Ommenpolder

Adres:

Wetenschapswinkel Economie & Bedrijfskunde

Postbus 800

9700 AV Groningen

Tel. 050-363 3754 / 3795 / 3810

e-mail: ebwinkel@rug.nl

internet: www.rug.nl/wewi/eb

Een nieuwe ratio voor de randweg Heeg?

Introductie

De gemeente Heeg wil graag een randweg door een stuk Ecologische Hoofdstructuur – de van Ommenpolder - aanleggen. Tegen de Heeg-randweg zijn bezwaren ingebracht welke door de rechter gegrond zijn verklaard. In reactie daarop heeft de gemeente aanvullend onderzoek verricht. In hoeverre zijn hiermee de bezwaren weggenomen? Dat is de vraag die in deze korte notitie centraal staat.

In een eerdere notitie over de randweg is reeds vastgesteld dat de afweging onvolledig is¹. In het onderzoek dat de gemeente heeft laten doen, in reactie op de bezwaren, is extra informatie naar boven gebracht. Zo zijn de economische baten enigszins in beeld gebracht en er is dieper ingegaan op het mogelijke omzetverlies door slechtere bereikbaarheid. Het zou te ver gaan om de berekeningen op deze plaats in detail te bespreken. Het belangrijkste is dat het extra onderzoek wel wat extra informatie geeft, maar dat daarmee geenszins is aangetoond dat de (lange) randweg er moet komen.

Twee vragen staan centraal

De gemeente wil graag de weg Harinxma-de Syl verkeersluw maken. Dit past in het masterplan: men beoogt het verblijfsklimaat in het centrum te versterken en ook de plannen voor woningbouw aan de zuid-west kant te ondersteunen.

Met de plannen voor het verbeteren van het verblijfsklimaat in het centrum is op zich zelf niks mis. Het probleem is dat de oplossing die de gemeente aandraagt een stuk Ecologische Hoofdstructuur gevoelig aantast. Omdat het met de biodiversiteit en de natuur in Nederland (en Europa en de wereld) in het algemeen onverminderd slecht gaat, proberen wij in Nederland een minimumomvang aan beschermde natuur in stand te houden. Aantasting van de EHS mag dan ook niet zomaar. Hiervoor is het nodig om twee dingen aan te tonen:

- 1 dat het maatschappelijk belang groot is en
- 2 dat er (redelijkerwijs gesproken) geen andere oplossing mogelijk is.

Heeft de gemeente dit aangetoond?

Is het maatschappelijk belang groot?

Of het maatschappelijk belang van de acties om het verblijfsklimaat te verbeteren groot is, daar kan men over twisten. Ten eerste is het uiteraard de vraag op welk niveau deze vraag beantwoord moet worden. Voor Fryslân als geheel is het belang wellicht gering (er zijn meer watersport kernen), voor de kern Heeg gaat het om een pakket van

¹ De ratio voor de randweg Heeg, Drs. F.J. Sijtsma, 2006. WD 2006-1, Wetenschapswinkel Economie & Bedrijfskunde RUG, Groningen.

ambitieuze plannen, en de aantrekkelijkheid van de Harinxmastrjitte en De Syl zijn daarin niet zonder belang.

Men kan verder uiteraard ook (blijven) twisten over in hoeverre de plannen strategisch juist gekozen zijn en bijvoorbeeld genoeg mikken op hogere besteding per bezoeker of toch blijven mikken op een toename van het aantal bezoekers, en in hoeverre de ingeschatte extra arbeidsplaatsen reëel zijn. Uiteindelijk blijft het koffiedik kijken in een dynamische markt.

De arbeidsplaatsen die de gemeente verwacht zijn niet irreëel. Verder is duidelijk dat toerisme een grote pijler is van de Heegse economie, dat die sector flink moet concurreren met andere gebieden en dat de voorgestelde investeringen best kans hebben om dat toerisme te versterken.

Dus in ieder geval op het niveau van de kern Heeg (niet het enige relevant niveau, want Fryslân en Nederland spelen ook mee, maar goed) kunnen we best zeggen dat de plannen om het verblijfsklimaat te verbeteren maatschappelijk belangrijk zijn, en dat ook het onderdeel wat de Harinxmastrjitte en de Syl betreft niet onbelangrijk is.

Is er geen andere oplossing mogelijk?

De vraag is echter of voor het realiseren van de maatschappelijk belangrijke plannen de voorgestelde Randweg de enige oplossing is, of dat er ook oplossingen zijn die de EHS niet aantasten. Het is hier dat de plannen volledig tekort schieten. Dat er geen alternatief is, is tot op heden niet aangetoond. De keuze voor de randweg als beste of enig mogelijke oplossing is nog steeds slecht onderbouwd. Minstens zo belangrijk (ons inziens) is dat ze economisch weinig optimaal lijkt.

In een eerdere notitie is reeds gewezen op de mogelijkheid van een korte rondweg door het centrum (zie kaart: de gele route). Naar verluid (info Stichting van Ommenpolder) voorziet de gemeente dan problemen met een Rijksmonument, dat gesloopt zou moeten worden. Dat zou uiteraard jammer zijn, maar aantasten van de EHS is ook jammer. Zeker voor het water en natuurminnende publiek wat Heeg aantrekkelijk vindt. Wellicht is er met de nodige creativiteit en inzet toch een korte rondweg variant mogelijk.

De achtergrond van het voorstel van een korte rondweg is echter nog belangrijker dan de precies voorgestelde route. De meeste wegen, en zeker een weg als deze, is economisch gesproken een ontwikkelingsas. Bedrijven zitten graag langs een weg. De randweg biedt hiervoor geen mogelijkheden, of de EHS aantasting zou op termijn nog veel ingrijpender moeten worden. Het is jammer dat de randweg economisch niks te bieden heeft, temeer daar ze verkeer weghaalt bij de zittende bedrijvigheid (zie eerdere notitie). De weg is daarmee economisch steriel.

De korte rondweg zoals eerder door ons gesuggereerd is dat niet. Maar als men de plannen van de gemeente bestudeert zijn er nog wel meer mogelijkheden.

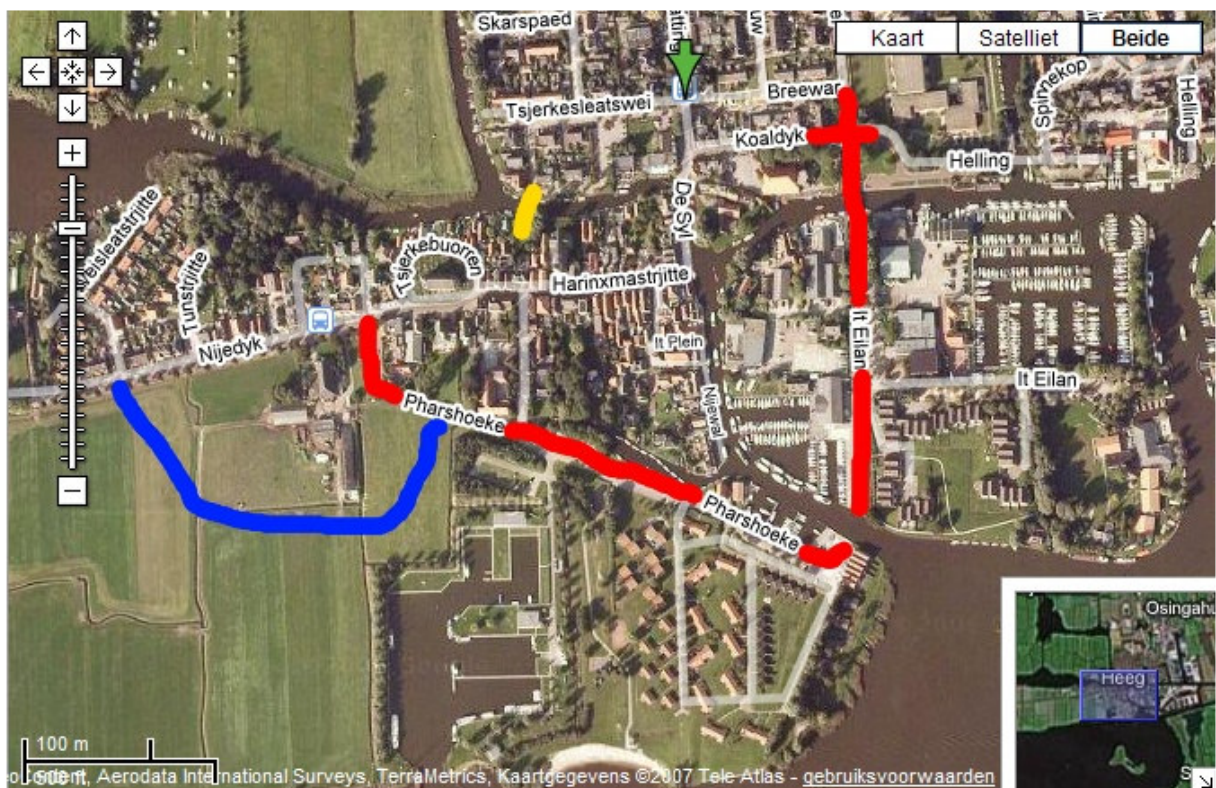
Een weg over it Eilân

De gemeente wil de zuid-west kant ontwikkelen en ze wil It Eilan intensief herinrichten, met o.a. als doel het verbeteren van de ruimtelijke relaties met het historisch centrum.

Waarom zou een beter alternatief voor de randweg dan niet via de Pharshoeke – met een nieuwe ophaalbrug – over It Eilân kunnen lopen? Door de herstructurering op beide oevers kan zo'n weg in vele varianten ingepast worden (zie kaart: de rode route). Eenrichting zou zeker kunnen maar wellicht ook wel tweerichting. Hiermee houdt men het dorp heel compact – wat belangrijk is voor een levendig centrum –, terwijl langs de weg oude economische activiteiten zullen worden versterkt en nieuwe gemakkelijker tot bloei kunnen komen.

Men kan eventueel de weg ook wat eerder laten beginnen vanaf de Nijedyk (de blauwe route op de kaart), dwars door het nieuw voor woningbouw te ontwikkelen gebied.

De genoemde alternatieven zijn daarnaast redelijk omdat ze nooit duurder kunnen zijn dan de huidige plannen: voor een deel kan gebruik gemaakt worden van bestaande infrastructuur en er is slechts één nieuwe brug nodig.

Conclusie

De randweg Heeg is gepland door de Ecologische Hoofdstructuur. Om een dergelijke aantasting te legitimeren is het nodig dat er sprake is van een groot maatschappelijk belang en dat er geen redelijke alternatieven zijn.

Wellicht is op niveau van de kern Heeg sprake van een groot maatschappelijk belang. Maar het is onduidelijk waarom er geen redelijke alternatieven zouden zijn die niet door de EHS gaan. Deze notitie heeft verschillende alternatieven gesuggereerd.

Naast het feit dat er redelijke alternatieven bestaan is het ook nog vrij waarschijnlijk dat die alternatieven de economie van Heeg beter zullen dienen dan de voorgestelde ‘steriele’ lange randweg.